

Előfizetési árak:
Egész évre 16.— P
Félévre . . . 8.— P
K. kir. postatakarékpénztári
csokszámla száma 38990
A hirdetés díj m
kánt 32 títtérre előre
fizetendő. Szöveg
közt ennek duplája

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A 'KORCSMÁROS' MELLÉKLETTEL

Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Bpest
VI, Aradi u. 11. sz.
IV. emelet 4. (Lift)
— Térész körútnál —
Tel.: Aut. 188—98
Lap megjelenés
minden hó 1-én és 15-én.

AZ ORSZ. VENDÉGLŐS EGYESÜLET ÉS A BPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTALYA HIVATALOS KOZLÓNYA
A FOGADÓS, VENDÉGLŐS, KORCSMÁROS ÉS KÁVÉSZIPAR, IDEGENFORGALMI, BORGAZDASÁGI ÉS PINCÉRERDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Popper Mór és Lipót rt. bornagykereskedés

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8. szám.

Telefon: József 359-78.

Alapított 1869. évben.

Az 1922. évi országos szőlő és borgazdasági kiállításon
aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

Jégszekrények,
bor- és sörkimérő
készülékek, pohár-
átlványok minden méret-
ben kaphatók.

Raktáram túlszűfolttsága
miatt rendkívül olcsó árban
árusítok. Kedvező fizetési feltételek!
Javítások olcsón és pontosan eszközöl-
tetnek. Kérjen árajánlatot!

Klement András

jégszekrények, bor- és sörkimérő-
készülék üzeme

Budapest, VII., Király ucca 27.

(az udvarban)

Telefon: J. 401—10.

Szegedi édes nemes rózsapaprika-
szükségletét Horváth Ferenc paprika-
termelőnél, Szeged, rendelje meg. —
(Volt Szegedi Hagenmacher-vendég-
lő.)

40 község

központjában

Bonyhádon, járási székhelyen, tu-
lajdonosváltás miatt, régtől jól
ismert szálloda (étterem, kávé-
ház, autogarázs, istálló) előnyös
feltételekkel szabadkézből bére-
setleg eladó. A bérlet f. é. no-
vember havában átvehető. Csak
tőkeerős érdeklődők forduljanak
a Bonyhád és Vidéke Hitelszövet-
kezethez, Bonyhádon.

**Vendéglők, szállodák
és kávéházak**

vászon- és damaszt-
áruszükségletüket
legelőnyösebben be-
szerezhetik

Kohn Bernát

vászonáru üzletében

BUDAPEST, KIRÁLY UCCA 13

(Gozsdu-átjáróház második udvar)

hol is nagy tétel
abroszok és szal-
véták alkalmi ára-
kon, továbbá
törülközők, tör-
lők, hangerlik,
ágyneműek stb.
példátlanul olcsón
kaphatók.

Cégünk hírneve garancia az áru
jó minőségéért.

Özv. BERKOVITS KÁROLYNÉ

Budapest, VI., Sip ucca 4. sz.

Telefon: J. 425 31.

Hektograph, papirszal-
vétá, blokk, étlap, fog-
vájó, billiárdgolyók,
dákók, sakkok és az összes
vendéglői és kávéházi kellekék
legolcsóbban.

**Beszerezte már
a Korcsmai hitel
eltörlesztésről szóló
új plakátot**

Használt és új vendéglői,

kávéházi berendezések,

asztalok, székek, billiárd-
asztalok, dákók, golyók,
sörreparátusok, alpakke-
evőeszközök és az összes
felszerelési tárgyak

**legolcsóbb
beszerzési
forrása**

Braun Gyula

Budapest, VII., Sip ucca 14. sz.

Alapított 1895.

Mielőtt könyvelésének rendbehozatala fe-
leit határozna, mielőtt könyvelőjének a
mérleg elkészítésére utasítást adna, for-
duljon bizalommal VARGHA LÁSZLÓ
hites könyvszakértőhöz, az

ADÓ ÉS KÖNYVVITEL

szekesztőjéhez, Budapest, VIII. József
körút 86 szám. Telefon: József 322—60

tanácsért

adózás és könyvelés szempontjából.
Könyvvizsgálatoknál az ellenőrző könyv-
szakértő az Ön érdekeit védi.

Vállal: könyvclések fellektetését, revizió-
ját, rendbehozatalát, örökösödési és társas-
üzleti elszámolásokat, havi és órakönyve-
lest, adóügyek ellenőrzését. Lapunk elő-
fizetőinek 25%-os kedvezményt biztosít!

HENNEFELD

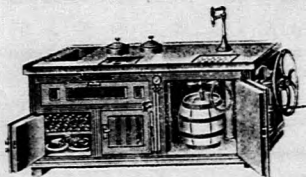
R.-T. JÉGSZEKRÉNY-
GYÁRA, BUDAPEST.

VI., Ó ucca 6. szám. (Vilmos császár út mellett.) Telefon: A. 114-29.

Szabadalm. jég szekrények és sörkimérő készülékek.

Automatikus villamos hűtőszekrények.

Sörszerelvények.
Kedvező fizetési
feltételek.

Jég szekrények és
sörkimérők
pontos javítása.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

HEXNER JÓZSEF

BUDAPEST, VI., KIRÁLY UCCA 25.

Kávéházi és vendéglői

felszerelések szaküzlete

Telefon: József 429-02.

Szállít mindennemű alpacca és alpaccaezüst felszerelési tárgyakat. — Évőeszközök legolcsóbb beszerzési forrása. Billiárdasztalok, golyók, dákók, dominók, éttermi márvány- és kártyaasztalok. — Sörkimérő-készülékek minden méretben, borkimérő asztallal, levegő vagy szénsavnyomásra is. Hit-lesített vendéglői üvegárúk a legnagyobb választékban gyári áron. Újraezüstözés és alpaccaárúk javítása jutányos áron. **Kérjen árjegyzéket. Saját vagy megadott tervek szerint teljes szálloda-, étterem-, kávéház-, cukrászda- és kaszinóberendezések.**

KREIBICH

szállodai, kávéházi és vendéglői összeszemélyzetek
:: elhelyező irodája ::

mely 30 év óta fennálló és úgy a főnök urak, mint az elhelyezett személyzet teljes elismerését érdemelte ki.

Budapest, VI., Kaas Ivor u. 3.

Telefon: Aut. 854-66.

Hacker és Társa

chinaezüst
és alpacca-árúk

Budapest,
VII., Síp ucca 6.

Telefon: József 354-55.

Páratlan sikere van

Podruzsik Béla
a Hungária nagyszálló konyhafőnöke
Legújabb Szakácskönyvének

harmadik kiadásának
a polgári konyha, házi cukrászat és a diétás főzés ismereteivel.
A könyv ára portómentesen küldve 10 pengő 60 fillér. Megrendelhető az összeg előzetes beküldésével lapunk kiadóhivatalában.

HAUER

CUKRÁSZ

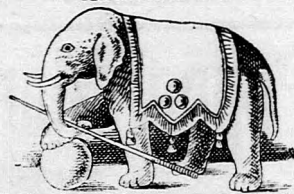
VIII., RÁKÓCZI ÚT 49.

PAITZ JÁNOS

MŰESZTERGÁLYOS, DÁKÓ, TEKE-
ASZTAL ÉS ELEFÁNTCSONT TEKE-
GOLYÓ GYÁR

BUDAPEST, VII., AKÁCFA UCCA 55.

TELEFON: József 406-29.

Teljes kávéházi és vendéglői berendezések. Billiárdok, dákók, golyók, dominók, sakkok. Sörapparátusok, jég szekrények, asztalok, székek, Lignum Sanctum kugligolyók, kuglibábuk stb.

NAGY IGNÁC

pincfelszerelési cikkek raktára

Budapest, VII., Károly-körút 9

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m. hordószivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkek stb. — Tel.: J. 115-15

LÖWY SAMU

Vendéglői és kávéházi
üveg és porcellánárúk

gyári lerakata

BUDAPEST, VII., CSENGERY UCCA 19.

TELEFONHÍVÓ: JÓZSEF 435-70.

E lapra való hivatkozással
10% árengedmény.

Borxivattványk, bortömlők, pincegazdasági cikkek

Telefon
28-92

Cifka József

Budapest, V. Vilmos császár út 48.
8440gr-t litografált bortörvény kapható

Dozzi szalámi

Telefon: Aut. 952 76, 942-25

a legjobb!

DOZZI JÓZSEF

SZALÁMIGYÁR R-T
Budapest-Rákospalota
Újpest Telefon 225

MEGJELENT

a „Magyar Szállodások
és Vendéglősök Évkönyve“
az 1930. évré.

Nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz minden vendéglői és szállodai üzemre nézve.

Ára: kötve 5.—, füzve 3.— pengő. Kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy pedig a Szállodás és Vendéglős Ipartestületnél, Budapest, IX., Lónyay ucca 22. szám.

Korcsmai, vendéglői berendezések és felszerelések használtak és újak legolcsóbban beszerezhetők. Állandóan raktár WINTER, Akácfa ucca 37.

Vásárlásnál a kartársak saját érdekükben hívaskozzanak a Fogadóra

Szent István Bortersör

a Polgári Serfözde páratlan
különlegessége.

Beszerezte már az új
Bortörvény kivonatot?

Előfizetési ára:
 Egész évre 16. — P
 Félévre 8. — P
 M. kir. postakörbéjáratú
 csekkzáma száma 38990
**A hirdetés díj mm-
 ként 32 fillérs-ötöré
 fizetendő. Szöveg
 közt ennek duplája**

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal Epest
 VI. Aradi u. 11. sz.
 IV. emelet 4. (Lift)
 — Teréz körútnál —
 Tel.: Aut. 188—98
 Lap megjelenés
 minden hó 1-én és 15-én.**

A "KORCSMÁROS" MELLÉKLETTEL

AZ ORSZ. VENDÉGLŐS EGYESÜLET ÉS A BPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE
 A FOGADÓS, VENDÉGLŐS, KORCSMÁROS ÉS KÁVÉSZIPAR, IDEGENFORGALMI, BORGAZDASÁGI ÉS PINCÉRÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

A sörszállítási szerződések kikötéseiről.

Irta: Zoltán Hugó.

A sörgyárak körülbelül egyazon szövegezésű szerződésekkel biztosítják a maguk részére az italmérső sörfogyasztását, valamelyes egyidejűleg nyújtott szolgáltatással kapcsolatban. Ezen sablon szerződéseket az jellemzi, hogy egyoldalúan vannak megszerkesztve, kizárólag az italmérső kötelezettségeit és a kikötések megszegésével járó következményeket tárgyalja, viszont a legfőkétebb nagytítóval sem fedezhető fel a szövegben olyan kötelezettség, amely véletlenül a sörgyárakat illetné, holott ilyenek is léteznek, még pedig elég tekintélyes számban. Erről a szerződésről minden jogérzékkel bíró ember, az első pillantásra megállapíthatja, hogy ezt csak a nagytítóké diktálhatta a megszorultnak, mert rendes körülmények között szerződéseket, az öt világrész bármely tájkán, csakis a kölcsönös kötelezettségek felsorolása mellett kötnek.

A sörgyárak kétségtelenül tudatában is vannak ennek a jó erkölcsök határvonalát érintő, a jogosság szempontjából mindenesetre elítélendő önvédelmi ténykedésüknek, mert a szerződések másodpéldányát nem szolgáltatják ki a szerződő félnek, akit pedig előforduló panaszaihoz a szerződés kikötéseire való hivatkozással utasítanak el. Ezen pedig kár csodálkozni, mert a szerződésben nemcsak a kezébe, hanem a tulvilági üdvössége is le van kötve, a szerződőnek.

Hogy ez az állítás nem túlhajtott, az kitűnik már a sörszállítási szerződések első „Sörátvétél” című pontjából, amelynek egyik mondata szó szerinti így hangzik: **„Amennyiben üzletemet eladnám, úgy köteles leszek jogutódomat jelen megállapodás pontos betartására kötelezni.”**

Törvényeink, üzleteladás esetén, a jogutódot elővigyázatra kényszerítik azzal, hogy felelőssé teszik jogelődje tartozásaiért és ezen intézkedésével a jogelődöt arra, hogy tartozásai felől az utódot a valóságnak megfelelően tájékoztassa, de azt még nem hallottam, hogy a jogutód kötelezhető legyen elődje izlését osztani és üzleti összeköttetéseit megtartani. A sörvásárlási kötelezettség egyénhez kötött; izlés, minőség, tradíció, vonzalom, üzleti vonatkozás és üzleti taktika fontos szerepet játszhat abban, hogy melyik sör-

gyárral lép a jogutód összeköttetésbe, de ezt egy szerződésileg lekötött bevón keresztül előírni nem lehet és nem szabad. Ez a kikötés egy különleges sörgyári találmány, amelynek törvényes következményei nem lehetnek, mert emberi jogokba ütköznek. Biztos vagyok abban, hogy ezt a feltételt a százdik szerződő fél sem írná alá, ha módot nyerne arra, hogy az elébe tárt szerződés pontozatait tanulmányozhassa, a valóság azonban az, hogy a szakszerű magyarázat elmarad és a fél azzal a megnyugvással távozik, hogy őt a közös boldogulás főtényezője, a hatalmas sörgyár, törekvéseiben támogatja, nem pedig akadályozza.

Ez a fölöslegesen terhes megkötöttség nyilvánul meg a „Sörátvétél” pontban azáltal is, hogy a szerződés tartalmát a szolgáltatás (mondjunk készpénzkölcsön) teljesítésének határnapját messze túlhaladó időpontra tolja ki. Például az egy évre adott kölcsön ellenében a sörgyár 5—6 éves sörszállítási szerződést követel. Ez az eljárás a megszorultal szemben legalább is igazságtalan, mert aminthogy megérthető az, hogy szolgáltatásért ellenszolgáltatás igényelhető, épp úgy természetes az is, hogy a szolgáltatás megszűnése, az ellenszolgáltatás, ebben az esetben a lekötöttség állapotának egyidejű megszüntetését jelentse. A kényszerszerelem amugy is csak ellentételekre vezet, nem volna tehát helyesebb és igazságosabb, ha a szolgáltatás megszűnésével egyidejűleg az italmérső megkötöttsége is megszűnnék és az összeköttetés, a barátság és hála jegyében és nem az erőszakolt szerződéses alapon folytatódna? A szerződés ellenszolgáltatás nélkül a szabad verseny elzárását, tehát kényelmetlen terhet jelent, egyszerűen azért, mert a szerződésileg lekötött vevőt a sörgyárak és sörraktárok nem részesítik azokban az előnyökben, amelyek segítségével a szabad vevőt magukhoz kapcsolják. Ez pedig különböző címeken árendedményeket, vagy egyéb kedvezményeket jelent!

Az „Árváltozás” című pont egyik mondata rejti magában az első veszélyt, amely a szerződésileg lekötött vevőt fenyegeti. **„Amennyiben a kőbányai serfőzdék a sörárakat nem állapítanak meg egyetértőleg, a mindenkori naptárak lesznek az irányadók.”**

Ez a „napjár” megállapítás a végeredményben holtbizonyosan oda vezet, hogy a lekötött vevővel szemben a szerződésben feltüntetett eladási árak lesznek érvényesítve, mert sörben piaci árak, különösen verseny esetén, nem alakulhatnak ki, mert ebben a nedűben, emberemlékezet óta, a titkosnál titkosabb árendedmények domináltak. A sör különben sem büröcziek (kivéve a sörgyári részvényeket) és nem is közszükségleti cikk, tehát kialakult piaci árról beszélni sem lehet. A megnyugtató, igazságos szövegezés ennek a kétes értékű kikötésnek ennek folytán ez lenne: **„Amennyiben a kőbányai serfőzdék a sörárakat nem állapítanak meg egyetértőleg, úgy az eladási árakat a helyi piacon forgalomban lévő egyazon minőségű sörök legolcsóbb áraival azonosan állapítjuk meg.”**

Ezt az előnyt a szabad, szerződésileg le nem kötött italmérső minden nehézség nélkül elérheti, de az eladási árak megelőzése mellett leszerződött vevő aligha, különösen ha figyelembe vesszük a problematikus, semmiféle módon sem bizonyítható „napjár” kikötést.

A szerződési időtartam ötletszerű megállapítása a szolgáltatás időtartamával való összeegyeztetése nélkül igazságtalan és méltánytalan. Ha tehát a szerződő fél fizetési, vagy egyéb a szerződés megkötését szükségesítő kötelezettségének eleget tett, úgy a további sörösszeköttetése tekintetében feszélyezve vagy hátráltatva ne legyen. A sörgyárak óvatosan elkerülnék a kölcsönügyletet a sörszállítási szerződésben megemlíteni, mert ebből már több esetben jogi bonyodalmak támadtak. Ez a jól átgondolt óvintézkedés mindamellett nem perdöntő, mert a lényeg megmarad és ez az, hogy nem akadhathat élő italmérső, aki valamelyes szolgáltatás nélkül szerződést ír alá a sörgyárak bármelyikének.

Összegezve az önkényesen megállapított szerződési határidőre vonatkozó álláspontomat, leszögezem, hogy azt igazságtalannak, amorálisnak tartom. Az italmérső lekötöttsége csak addig

**Rüspöbi uradalmi
 bérpincert. Váczi**
 Körponti iroda: Budapest V. Zrínyi u. 7.
 Telefon: Aut. 810-37, 812-14.
 Magyar palackos-bor különlegességek.

tarthat, amíg a sörgyarak által nyújtott szolgáltatás tényleg fennáll, nem pedig a visszafizetés határidejét meghaladóan még éveken keresztül.

Az elmondottakból tárgyilagos bírálat mellett megállapítható, hogy a hazai sörgyári vállalatok inkább kihasználási, mint megértő politikát folytatnak, azzal a nehéz viszonyokkal küszködő szakmával szemben, amelynek létüket és felvirágzásukat köszönhetik. Itt a legfőbb ideje, hogy ezt a magatartásukat megváltoztatva, valamint a leromlott, legyengült és mindenki által mostohán kezelt szakma boldogulásának útját egyengessék! (A „Fogadó” következő számában a sörgyarak által megteremtett „Vevővédeimi megállapodás”-ról emlékezem meg, amelyhez a saktársak hozzászólását köszönettel fogadom.)

Melyik magyarosabb: a „fogadó” vagy a „szálloda” szó?

Az Országos Vendéglős Egyesület legutóbbi közgyűlésén Petneházy György kartárs, ki színmagyar ember és emellett jó szónok is, úgy vélte, hogy „az elavult fogadó szó helyett használjuk inkább a most már hazafiasabb szálloda szót”.

Petneházy kartárs bizonyára azért tette ezt az indítványt, mert a jó és magyarosabb „fogadó” szót már nagyon ritkán használják és talán kihalóban is van, hiszen úgyis elavult. — A fővárosban ugyanis az utóbbi tíz évben csak egy vendéglői üzlet volt ezzel a szóval megjelölve és pedig a „Debrecen Fogadó”, de a legutóbbi nagyobb tatarozási munkáknál a felírás is eltüntetett és most már nem ez a jó magyar cégjelzés áll ott. De úgy gondoljuk, a fogadó szó forgalombahozatalát és a kóztudatba átvinni a vendéglős- és koresmaipar hazafias kötelessége.

Szaklapunk hasábjában etimológiával nem foglalkozhatunk. Olvasóink tőlünk mást várnak. De ez alkalommal meg kell írni, hogy a purizmus hívei (a nyelvtisztítók) arra törekednek, hogy az anyanyelvünkben minden idegen szót kiküszöböljenek. Miképpen régebben a magyar nyelv tele volt főleg latin szavakkal, a német nyelv is tele volt idegen szavakkal, de a német puristák oly szívós agitációt folytattak az idegen szavak és kifejezések ellen, hogy úgyszólván már minden idegen szót egy megfelelő német szóval pótolnak. Akinek alkalma volt Bécs környékére kirándulni, mondjuk pl. Liebhardsztalba, ahol igen jól lehet a Henrigernél szórakozni, már észrevehette, hogy e völgy első fáján egy tábla függ azzal a felírással: „Az idegen pardon szó helyett használjuk a német boesánatot szót!” Ilyen figyelmeztető felírásokkal a magyar nyelvtisztítók nem harcolnak, csak elvették olvashatunk egyik-másik lapban egy oktató cikket. Legújabbban Halász Gyula tart a rádióban kéthetenként

PASCHKA ÉS TÁRSA - HEIM H.

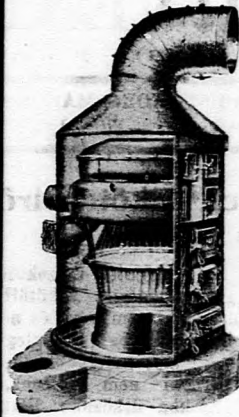
FÜTÉSI ÉS VASIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Mária Valéria ucca 10. szám.

Telefon: Automata 820—41.

Gyár: X., Füzér ucca 35. szám.

Telefon: K. 484—20, K. 74—58.

**Amerikai
„ETNA”
és eredeti
„HEIM-
MEIDINGER”
rendszerű köz-
ponti ventilációs
frisslevegő fűtő
berendezések**

Kávéházak részére a legideálisabb, leghygienikusabb és leggazdaságosabb központi fűtőberendezés. Óránként 2—3 szoros légcsere. Nagy tüzelőanyag-megtakarítás.

Azonkívül eredeti Heim „Meidinger”
„Helios” és „Redivius” folytonégo kályhák

igen érdekes előadást „Magyarul és magyarosan” cím alatt.

A régebbi és magyarosabb hangzású fogadó szó a háború kitörése előtt, 1914 május havában az Országos Vendéglős Egyesület által rendezett országos kongresszuson szóba került és ott azt kívánták, hogy a szálloda szó eszereltesse fel a fogadó szóval. Ezt az indítványt a kongresszuson az egyesület akkori népszerű ügyésze, dr. Gyenes Manó a következőképpen adta elő:

Engedje meg a t. kongresszus, hogy ezen hazafias felbuzdulás alkalmával (akkor a kongresszus tiltakozott a Szeffü Gyula Rákóczi gyalázó könyve ellen egy másik szintén hazafias indítvánnyal járuljak a t. kongresszus elé. Arról van szó, hogy a vendéglősipar terén egy magyartalan kifejezés vert gyökeret, ez a szó a „szálloda”. Ennek a szónak kiküszöböléséről s helyette a „fogadó” elnevezés meghonosítását indítványozom a következő határozati javaslattal: Minden nemzet fiának, de különösen a magyarnak, hazafiúi kötelessége édes hazája nyelvét nemcsak a legnagyobb tiszteltetben tartani, de azt töle telhetőleg ápolni, az idegen szavaktól, kifejezésektől megtisztítani, mert csak így érvényesülhet a költő jelszava: „Nyelvében él a nemzet!” A hazai vendéglősiparhoz tartozókat szintén áthatja ezen hazafiúi érzés és kötelesség s pusztán ezen szempontból — anélkül, hogy az erre hivatottabbak hatáskörét magának tulajdonítani akarná — egy, a vendéglőipar köréhez tartozó, a közönségben gyökeret vert magyartalan szó kiküszöbölését óhajtja s terjessze. Ezen a magyar nyelvtől igen távol álló kife-

jezés: a „szálloda”. Hogyan keletkezett ez a szó s mi igazolja annak magyartalanságát? A szálloda képzett szó s nem más, mint közönséges szolgai fordítása a német Einkehrwirtschausnak. Ugyanis a múlt század 50 és 60-as éveiben a fogadósok és vendéglősök túlnyomólag németek voltak s így inkább alkalmazták a nekik jobban hangzó németes, illetve az ebből fordított „szálloda” elnevezést. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a törsgyökeres magyar vidékeken már akkor is vendégfogadó s a nagyobb üzletek rövidítve „fogadó” elnevezéssel bírtak.

Hogy a szálloda mennyire nem magyaros kifejezés, legmeggyőzőbben igazolja a legújabb törvényalkotás is. Az 1911. évi 1. tc. az új polgári perrendtartás 1. §-ának g) pontja, ahol a járásbírósg hatásköréről van szó; szóról-szóra így szól: „Egyrészt az utas, másrészt pedig a fogadós, vagy szállásadó, stb. között keletkezett perek.” — Megjegyzendő, hogy ez a törvény egyéb elbírált előnyei mellett, egyike a legtisztább magyar nyelvezetű törvényhozási alkotásoknak.

Az „Országos Vendéglős Egyesület” kongresszusa mindezeknél fogva elhatározza, hogy a „szálloda” elnevezésnek „fogadó” elnevezésre való kicserélését úgy a szakkörökben, mint a nagyközönség, különösen a sajtó terén a legszélesebb alapokon terjeszteni kívánja, evégből támogatást kér, a hazai sajtótól kiriratban fordul az összes hazai fogadósokhoz a célból, hogy üzleteiket ezentúl a „szálloda” elnevezés helyett „fogadó” és emellett (az idegen szempontjából) nemzetközi „Hotel” elnevezéssel illessék s eme határoza-

táról értesíti a Magyar Tudományos Akadémiát." A kongresszus mindkét javaslatot nagy lelkesedéssel elfogadta.

A közbejött háboru miatt e határozat nem került végrehajtásra. Talán akkor, ha nem lett volna a nagy világháborús, ma mindenhol a jó magyar fo-

gadó szó diszelegne és akkor nem tűnne fel Petneházy barátunknak, hogy amit papiroson fogadónak mondanak, a valóságban szállodának hívják. Talán Petneházy felszólalása hozzá fog járulni ahhoz, hogy a jó magyar fogadó szó — életre lesz keltve.

A budapesti szállodai, vendéglői és kávéházi alkalmazottak bértáblázata.

Vidéki városokból azzal a kérelemmel fordultak hozzánk, hogy közöljük a szakmai alkalmazottak budapesti bértáblázatát.

E kérelmeknek akarunk most eleget tenni, mikor alább közöljük a kívánt adatokat.

A „Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületétől“ beszerzett adatok szerint a személyzet *hetibére* a következőképpen van megállapítva:

Éttermi segéd vagy szobapincér 8 P.
Felszabadult borfiu 4 P.
Kisegítő hétköznapon 2 P.
Kisegítő vasárnap, ünnepnap v.

bankett alkalmával 3 P.

Kisegítő éttermi segéd szombat, vasárnap vagy multság alkalmával, ha kora reggeltől késő estig van foglalkoztatva 3.5 P. A kisegítő éttermi segéd, ha zárórán túl van foglalkoztatva a megállapított kisegítési díjon felül 30. százalék pótkisegítő díjat, pótvacsorát, kapupénzt és villamospénzt kap. A kisegítő éttermi segéd a periferiákon külön utiköltséget kap.

Üzletvezető, főpincér, főszakács, gazdaasszony, felirónó, pincemester, főportás, csapos, aki pincemesteri teendőket is végez, valamint az irodai munkákat végzők fizetése szabad megegyezés tárgyává van téve.

I. oszt. szakács 64 P.

II. oszt. szakács 48 P.

III. oszt. szakács 32 P.

Sütőmester 32 P.

I. o. mészáros 32 P.

II. o. mészáros 23 P.

Entrée szakácsnő önálló 32 P.

Entrée szakácsnő ahol szakács

van 21 P.

Tésztaszakácsnő 32 P.

Chefkézielány 21 P.

Salátásleány 19 P.

Salátásleány, ahol hidegszakács

van 16 P.

Futóleány 11 P.

Mosogatóleány, fehér 11 P.

Mosogatóleány, fekete 12 P.

Csapos képzett 15 P.

Csapos kezdő 11 P.

Háziszolga, tányéros, ezüstös,

evőszékötisztító 11 P.

Az alkalmazottak *ittalt és lakást nem kapnak*. A nyári idényüzemekben szabadnap nincsen, miért is ezen üzletekben a fizetés egyhatod résszel nagyobb. Az ételmezés és egyéb természetbeni jarandóság megváltása napi 1 P 52 fillér.

A Budapesti Kávésók Ipartestületétől beszerzett adatok szerint a kávéházi üzemekben a személyzet *hetibére*

f. é. szeptember 29-ike óta következőképpen van megállapítva:

Munkakör

I. II.
osztályu
üzemben

Főpincér: szabad megegyezés szerint.

Felirónó (fizető) 8.— 8.—

Felirónó 32.— 28.—

Kávéfőző 36.— 27.—

Kávéfőzőnő 28.— 24.—

Segédszemélyzet (férfi) .. 24.— 19.—

Segédszemélyzet (nő) 22.— 18.—

Takarítónő (mellékkere-

settel) 10.— 10.—

Takarítónő (mellékkere-

set nélkül) 18.— 18.—

Kenyeres, cukrász, újságos, trafikos,

ruhatáros, (amennyiben nem önálló

vállalkozók, albérlők): szabad megegyezés szerint!

Tanonc

Kisegítődíjak:

Főpincér

Felirónó (fizető) 3.—*) 2.**)

Felirónó 6.— 5.—

Kávéfőző 6.— 4.50

Kávéfőzőnő 5.— 4.—

Segédszemélyzet (férfi) .. 4.— 3.50..

Segédszemélyzet (nő) 4.— 3.—

Takarítónő (mellékkere-

settel) 2.— 2.—

Takarítónő (mellékkere-

set nélkül) 3.50 3.50

Kenyeres

Külön kiemeljük, hogy ezek a heti-

bérek a fővárosi üzletekre vonatko-

znak, vidéki városokban vagy a vendéglős

szakosztály vagy ipartársulat a helyi viszonyoknak megfelelően állapítja meg az alkalmazottaknak fizetendő bérét.

*) Nyári üzemben.

**) Városi üzemben.

A Miskolci és Borsod, Gömör, Kishont vármegyei Vendéglősök és Korcsmárosok Egyesülete

november 10-én Miskolcon rendkívüli közgyűlést tartott. A tanácskozástermet zsúfolásig megtöltötték a nagyszámban megjelent tagok.

Id. Mayer József elnök megnyitóbeszédében üdvözölte a megjelent különböző hatósági személyeket s a megjelent országgyűlési képviselőket; be-

Vakolatot és várakozási időt

takarít meg, ha a belső falakat ETERNIT-lemezekkel burkolja. Gyorsan elhelyezhetők, tartósan védik a falat nedvességállók és tűzbiztosak.

Kérjen díjmentes prospektust!

ETERNIT MŰVEK

Budapest, VI., Andrásy-út 33.

jelent, hogy a Magyar Szállodások stb. Szövetsége elnöke, Keszey Vince elnök és az Országos Vendéglős Egyesület elnöke, Szücs Mihály, üzleti elfoglaltságuk miatt kimentették magukat, az Országos Egyesület azonban a kiküldött Pósch Gy. titkár képviseli. Elmondta a rendkívüli közgyűlés összehívásának célját és a közgyűlés színe előtt meg kell állapítania, hogy bár évről-évre tartunk kongresszusokat, ahol bajainkat és kívánságainkat tárgyaljuk és illetékes helyre bejelentjük, de válaszkép csak ígéretet kapunk. Tettekről nem számolhatunk be. Így az országgyűlési képviselőket kérjük ezúttal is fel, hogy tegyék magukévá jogos kérelmeinket és pártfogolják azokat, úgy a Házban, mint az illetékes helyeken. A helyi hatóságokat pedig arra kérjük, hogy úgy, mint eddig, továbbra is legyenek segítségünkre, ne kívánják, hogy minden panaszos ügyben küldöttségileg járjunk hozzájuk és molesztáljuk őket.

Utána Benecsik József az engedély nélküli italmérők és a kifőzdék túlkapásairól beszélt.

Robert Lajos pénzügyigazgató-helyettes kilátásba helyezte, hogy ha konkrétummal szolgálnak a vendéglősök és az bebonyítható, úgy szigorúan el fog járni az illető zugkimérők ellen a városi iparhatóság részéről pedig dr. Rimóczy tanácsnok megígérte, hogy úgy, mint eddig, az egyesület segítségével készséggel ellenőrizeti a visszaelő kifőzdeket.

Dr. Hoványi Kornél ügyész rámutatott az italmérési illeték kivetésének jelenlegi módjára, mely igazságatlan és felette hátrányos az italmérőkre, mivel három évre előre állapítja meg az italmérési illetéket a majdán elerendő forgalom után. Milyen proféta tudja azt előre meghatározni, hogy 1932-ben Kiss Péter vendéglős mennyi bort-sört fog kimérni? Szatirikusan foglalkozik azzal, hogy mi mindent kell figyelembe venni az illeték kivetésénél. Ismételi a már a hőmezővásárhelyi kongresszuson — ahol ennek a kérdésnek előadója volt — az italmérőknek megnyilvánult azon kívánságát, hogy az illetéket a fogyasztási adó módja szerint, tételenként lehessen fizetni — ha már fenattartják ezt az adónemet.

Győri Zsigmond ú. elnök behatóan foglalkozott a borbatyuzók, korlátolt italmérvők, a termelői kimérések, a kaszinók és társaskörök italmérvői és borempészsévével: kimutatja, hogy ezek működése feleslegessé teszi ma-holnap már a vendéglősöket és kocsmárosokat és tönkreteszik a jó adófizető alanyokat. Külön felemlíti az ú. n. jogfolytonosság cím alatt lábra-kapott abuzust. Kifogásolja, hogy Miskolc város szeszkereskedéssel foglalkozik. Kéri ezen sérelmek megszüntetésére kidolgozott javaslatának elfogadását.

Reich Hermann a sörüggyel foglalkozott. Elsősorban népiesen ismerte, mi a kartel általában. Azt mondja, a kartelek nem azért létesülnek, hogy az oleosabb termelés által előállított cikkeket oleosabban juttassák a fogyasztóhoz, hanem azért, hogy oleosabb termelési költséggel, munkabéreikkel megjelenjen és magas áron produktumait eladják. Emellett tönkreteszik a szabad versenyt és kényszerítik a rajonirozított vendéglóst, kocsmárosát, hogy „aldjon vagy verjen sors keze”, de élethossziglan az általuk megállapított sörföldzénél kell beszereznie a sört. A sörkartel azután a szervezkedése folytán stabilizálta a sörárát. 1927-ben egy q árpa körülbelül 33 P volt, 1928-ban 26—28, folyó évben 13—14 pengő, de ennek dacára a sörár változatlanul annyiba kerül, mint ha a 33 pengős árpból főztek volna. Még ha a sörárát 50%-kal csökkentenék, még akkor is meg volna a tisztességes polgári hasznuk. Hosszasan foglalkozott még a sörüggyel: felemlíti, hogy a f. é. május havában Budapesten tartott országos nagygyűlésen az elkeseredés a sörkartel ellen olyan nagy volt, hogy a sörbojokott kimondását követelték. Az a lealázó viszony, amelyben az italmérvők vannak a sörkartellel szemben, mindnyájunkat arra késztet, hogy felkérjük a jelenlévő országgyűlési képviselőket — miután a kartelkérdés a politikában most igen aktuális —, mutassanak rá a sörkartel működésére is és szabadítsanak fel bennünket szegénytelen helyzetünkből. Ha ezt a kérelmünket teljesítik, 30 ezer italmérvő háláját fogják tudni elkönyvelni.

Győri Zsigmond javaslatára azután megválasztottak egy 7 tagú bizottságot a sörkartel túlkapasainak megszüntetése érdekében szükséges ellenőrző megszervezésére. Bejelentik továbbá, hogy a sörkartel, hallomás szerint, a vendéglősöket nagy meglepetésben fogja részesíteni, állítólag a közeli napokban mintegy 30%-kal le akarja szállítani a sörárakat és esepő- és jégpénzt is akar megteríteni. Azonban ez nem elég, mi a kartel lekööttségéből való teljes felszabadulást követeljük.

Dr. Hoványi Kornél felhívja a jelenlévő képviselőket figyelmét az iparfejlesztési törvényjavaslat egy szakaszára, amely szerint új vállalatok létesítésénél az Országos Iparügyi véleménye alapján megtagadható annak telepengedélye. Ez azt jelenti, hogy a

különböző kartelek minden újabb konkurrens vállalat létesítését lehetlenné fogják tenni, mert a fennálló vállalatok elláthatják a közszükségletet.

Vitéz Görgey László országgyűlési képviselő szűkségnek látja, hogy az elhangzott sok panszagra és kívánságra a maga részéről is megtegye a megjegyzéseit. Előre is bejelenti, hogy ő sohasem lesz hajlandó egyéni érdekek és egyéni célok miatt eljárni, ellenben minden közérdekű ügyben készséggel fog rendelkezésre állni. Amit itt hallott, az ipari érdekek és egyenként reflektál azokra. Öszintén bevallja, hogy a bortermelői kimérésekre vonatkozólag nem hiszi, hogy eredményeket lehetne elérni, miután itt általános szempontokra és más érdekekre kell tekintettel lenni. A többi ügyeket részben praxisából ismeri, részben az elmondottak alapján vett róluk tudomást és azt hiszi, az italmérvői illeték, melynek hároméves kivételese szinte sem helyes, olyan természetű, hogy sikerülni fog az elhangzott kívánsághoz képest megváltoztatni. Helytelen, ha a termelők egész kocsmaszerűen rendezkednek be a pincéjükben, szódaivizet és emmivalóval látják el az ott megforduló személyeket stb. Ehhez nincs joguk és emiatt szigorúan kell ellenük eljárni. A város pedig ne konkuráljon polgáiraival. A kartel-törvényjavaslatra vonatkozólag úgy gondolja, hogy képviselőtársával együtt egy véleményen van; itt csak arról lehet szó, hogy a javaslat egyes szakaszait szigorítani kellene. A sörkartel eljárását maga is felháborítónak találja.

Reisinger Ferenc képviselő: A kormányzópart képviselőjének véleménye ebben a kérdésben egyezik az ő véleményével; ahol ellentétek vannak, ott majd kölcsönösen megegyeznek. De rá kíván mutatni, hogy a borbatyuzás és a termelők engedély nélküli kimérése kérdését nem lehet idokolni azzal, hogy általános szempontok miatt meg kell engedni azt, hogy batyuzának hálaljanak borral stb. Miért nem engedik meg a dohánytermelőknek is a hálalást? Az ilyen termelő biztosan jobb árat tudna elérni, ha mehetne termékével batyuzni és ha megkerülhetné a dohánybevéltőt. Ez állami jövedék, tehát szigorúan megakadályozzák; az italmérvés is állami jövedék, tessék tehát ott is megakadályozni a csempészetet: nagyon jogos az a kívánság, hogy az ital csak az arra illetékes és jogosítvánnyal ellátott szervek útján kerüljön a fogyasztóhoz. De téves az a felfogás is, hogy az ily borempészsévé érdeke a fogyasztónak. Megígéri, hogy a vendéglősök jogos érdekében mindenkor szót fog emelni.

Néhány apróbb felszólalás után dr. Rimóczy tanácsnok, Kardos jav. igazgató adta meg a kívánt felvilágosításokat. Kerékgyártó putnoki vendéglős felszólítása a kaszinói meleg ételek kiszolgálása miatt és Szentmiklósy Gábor bejelentése után elnök az ülést beárta.

Különféle közlemények

A forgalmi adóátalányozás.

A forgalmi adóhivatalok megkezdtek az 1931. évi forgalmi adóátalányok megállapítását. A vendéglősök és kocsmárosok forgalmi adóátalányukat egységesség alapján kell megállapítani és mikép többen nekünk panaszkodtak, az általános megállapításánál az adóközegek nem igen voltak figyelemmel arra, hogy az üzleti forgalom állandóan csökken és hogy kisebb a bevétel azért is, mivel a bor kimérési ára a múlt évi kimérési árhoz viszonyítva, majdnem 100%-kal alacsonyabb. Akinél a forgalmi adóátalányt tehát nem igazságosan állapították meg, az eljen fellebbezési joggal.

Lehet oleosón ruházodni.

A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a múlt héten a kereskedelmi és iparkamarához, amelyben közli, hogy ötféle oleosó ruhaszövet forgalombahozatalát sikerült biztosítani a magyar textilipar és kereskedelemmel történt megállapodás alapján. A miniszteri leirat közli az ötféle oleosó szövet pontos anyagát és fogyasztási árát, mely szerint a fogyasztói ár méterenként P 1.75-től P 9-ig. A szöveteket forgalomba hozhatják és minden engedély, vagy utalvány nélkül is bárki vásárolhatja azokat. Az akciószövetek hátsó oldalán 5 méterenként márkával vannak ellátva, amely márkák a szövet megnevezését, eladási árát és az előállító gyár nevét tüntetik fel. A minőségi eltérések 5—10 százalék között változhatnak, de a nagyobb eltérés törvényes eljárást von már maga után. Az oleosó szövetárak megállapításánál a minisztérium az előállító gyárak árait maximálta és a közvetítő kereskedelem részére 10 százalék közvetítési díjat engedélyez 2 százalék forgalmi adó felszámításán kívül. A miniszteri rendelet felszólítja a kamarákat,

Figyelmeztetés.

A közegészségügyi rendelet nyilvánosság által látogatott helyiségek, különösen W. C.-k fertőtlenítését és szagtalanítását kötelezővé teszi.

Felhívjuk emélfogva az összes vendéglősök és kocsmárosok figyelmét cégünk gyártmányaira és kérjük, hogy klozet szagtalanítót, vizelő csészé, ülőke fertőtlenítőt és szagtalanítót, borospénészellenítőt, fenyőpadlóolajat, poloska, sváb, ruszni, egér, patkányirtót, melyek házi-legal kezelhetők és garantáltak, csak cégünknel szerezzék be.

Kívánságra díjtalan felvilágosítás, prospektus.

TRYQON VEGYÉSZETI LABORATORIUM

BUDAPEST, VI., Ó-ÚCSA 24.

Telefon: Aut. 180—38.

hogy az olesó szövetakció minél szélesebb körben való forgalombahozatala érdekében minél nagyobb propagandát fejtsenek ki a kereskedelem körében.

Jóval olesóbb lesz jövő héten a sör.

A pénzügyminisztérium legutóbbi kimutatása szerint hazánkban a sörfogyasztás 200.000 hl-rel csökkent. Mi ennek a nagy esőkének okát nemcsak a rossz gazdasági viszonyokban látjuk, hanem abban is, hogy az igen tisztelt sörgyári vezetők makacsul tartani akarták azt a — és egészen indokolatlan — túlmagas sörárakat, amellyel pedig a vevőkkel — mert kartelet és vevővédelem van — úgy bántak, hogy minden italmérő csak ellenszennvel mérte a sört. A jogosan követelhető csepegtető pótlást pedig a fővárosban némileg megadták, de a vidéken — adja meg a raktáros, mondották. Miként a N. U. írja, a Részvényi Sörfőzde az idén is fizet osztalékot, a Fővárosi etől az idén „letekint”, a Polgári Sörfőzde, amely most a Patria borkereskedelmi vállalatát felszámoltatja, csak az év végén fogja mérlegét elkészíteni. Így tehát a sörkartel vezérkara összeült és mérlegelve az adott helyzetet, az olesó borárakat és az Országos Vendéglős Egyesület erős agitációját a kartelet ellen, arra az elhatározásra jutott, hogy a sörárakat rövidesen, állítólag 40%-kal mérsékeli, azonkívül úgy a fővárosban, mint vidéken is adnak az italmérőknek csepegtető címén visszatérítést és jégpénzt. Ezzel a sörfogyasztás emelkedését vélik elérni. Hihetőleg a cseh komlóimporttal felhagynak! S mert már a sörrel foglalkozunk, itt közlünk egy angol sörgyár zárszámadásából egy pár adatot.

A sörfogyasztás még nem érte el a gazdasági konjunktura rosszrafordulását Angliában és a legnagyobb angol sörkonzern, a Guinness-gyárak csoportja 60 millió pengő osztalékot fizetett ki az 1930 június harmadikával lezárt üzleti év után. Második éve fizetnek így 35 százalékot osztalékot a Guinness-részvények és az elmúlt tíz év alatt 24 százalék volt a legalacsonyabb osztalék. A most folyósított 60 millió pengő természetesen nem foglalja le az egész nyereséget, mert 200.000 fontot a tartalékok gyarapítására fordítottak, 260.000 fontot befektetésekre és több mint 800.000 fontot vittek át az új üzleti évre. Ez a három tétel még 35 millió pengőt jelent. Az üzleti eredmények méltánylásával az egyfontos részvények a bessz ellenére is majdnem a névérték hatszorosán állanak és így a Guinness-gyárakat 45 millió fontra, ötnegyed milliárd pengőre értékeli a londoni tőzsde.

Mégis csak jó üzlet lehet a sörfőzés.

Drágább lett a postai tarifa.

Október havában, az év negyedik előfizetési negyed kezdetén értesítést küldtünk t. előfizetőinknek az esedékes vált előfizetési díjakról és hátralékokról. Ugyanakkor felkértük olvasóinkat, hogy a kimutatott összegeket sürgősen küldjék be részünkre. Ezen

felhívásunknak, sajnos, sokan mindezt ideig nem tették eleget s így kintlévőségeink már olyan nagy összegre rúgnak, melyek hiánya lapunk fenntartásánál rendkívül nagy szerepet játszik, úgy érezzük, hogy kartársainknak a mai súlyos gazdasági viszonyok közepeite még inkább szükségük van lapunkra, amely minden kérdésben tájékoztat, irányít, oktat, bátorít és harcol az egyetemes szakmai érdekekért. Tudjuk, hogy a szakma tagjainak helyzete is nehéz, de kartársainknak is be kell látniuk, hogy a lap fenntartása ránk nézve is mind nagyobb megterhelhetetést és gondot jelent. Lapunk fenntartása csak úgy biztosítható, ha kartársaink az előfizetési díjak beküldése tekintetében kellő megértést tanúsítanak s ha a kimutatott összegeket mihamarabb beküldik részünkre. Mi azt is meg tudjuk érteni, ha valaki a felgyülemlett tartozást nem tudja egy összegben megfizetni, de a részletek fizetésével tanúsított jóakarattal meggyőz bennünket arról, hogy kartársaink is tisztában vannak kötelességükkel. Kérjük tehát a legutóbb kimutatott összegek sürgős beküldését.

S miután a postai levelezés a mai naptól kezdve megdrágult, még közöljük igen tisztelt előfizetőinkkel, hogy ezután minden felszólítólevél portódíját kénytelenek leszünk késedelmes előfizetőinknek felszámítani.

A reggeli üzletnyitás és a pálinka-mérés.

Októbertől március végéig a fővárosban a vendéglők és kocsmák nyitási ideje a fővárosi szabályrendelet értelmében reggel 6 órában van megállapítva. Ezzel szemben a fűszeresek és szatócok reggel 5 órakor nyithatnak. Miután a legtöbb greizerosnak kismértékbeni pálinka- vagy korlátolt italmérési engedélye van, így előáll az a helyzet, hogy a hivatásos italmérő reggel ablakából nézheti, hogy a szatóc 5 és 6 óra között hogyan méri a pálinkát. Hogy miért szabad a szatócoknak és miért nem a vendéglős-kocsmárosoknak reggel 5 órától 6-ig italt árúsítani, ezt hamarosan megérteni nem lehet. Ezekben a hónapokban a hivatásos italmérők pálinkafogyasztása ennek következtében erősen meg is csappan. Miután ez a szabályrendelet ezélt 30 évvel készült, sürgős módosításra szorul, mert ellentétben van az egyenlő elbánás elvével. S mert nagyon sok panasz érkezett emiatt, a Budapesti Kocsmárosok Szakszervelete azzal a kérelemmel fordult a polgármesteri hivatalhoz, hogy a felhozott panaszok folytán a szobánforgó szabályrendelet sérelmes pontját változtassák meg.

Az Éttermi Segédek Kulturalkörét újból megalakították. A dalkör elnökei Barát István és Egry Sándor és minden esítörtökön délután 4-fél 7-ig a VIII., Népszínház u. 23. sz. alatti Hoffmann-féle vendéglőben tartják a dalórákat. A kulturalkör célja különben, hogy az éttermi segédek szabad

idejüket együttesen és kellemesen, minden politikai jelleg kizárásával töltsék el. A dalkör pártfogására érdemes, mert ahol énekelnek, ott nincsenek rossz emberek!

A Gyümölesszeszforgalmi Rt. ügye.

Néhány hete járt, hogy ez a felesleges szerv, amely hatósági támogatással csinálja üzleteit, megszűnik. Ennek — a r. t. tagjain és jó pozícióban elhelyezett tisztviselőikön kívül — mindenki örült. De úgy látszik, a kulisszák mögött befolyásos személyek működtek, mert egyszerre csak elhallgattak a gyümölesszesz rt.-ről a hírek. Ez a részvénytársaság állítólag azért létesült, hogy mint központi értékesítőszerv „jobb árakat” érjen el. S ezt a jobb árat úgy véli elérni, hogy minden deci gyümölesszalmonkát be kell neki jelenteni, a pálinka eladását is be kell jelenteni, sőt még az eladási árat is, és ezért azután a termelő köteles 3 és fél százalék jutalékot fizetni a sasucci székházban uralkodó rt.-nek. A nagyobb termelők készletét át is veszik értékesítés céljából, az átvett mennyiségre adnak mintegy 40% előleget, a hátralévő 60%-ra pedig a termelő várhat, míg — eladják. A gazdák panasza szerint pedig ez a rt. az árut nem tudja értékesíteni, és így nem kapják a pénzt. A kormánypart agrár képviselő-

GRÓF SOMSSICH TIHAMÉR
BORGAZDASÁG- ÉS
KERESKEDELMI RT.

KÖZPONTI IRODA:
VI., Andrassy út 31. Tel.: 142-58.

löje Neubauer Ferenc, a gyümölcs-szeszforgalmi rt. ügye miatt interpellált. Az agrárképviselők előre közölték a pénzügyminiszterrel, ha az interpellációra adandó válaszban nem jelenti be ennek a gyümölcs-szeszforgalmi rt. megszüntetését, úgy a választ nem veszik tudomásul. Így tehát a miniszter azt válaszolta, hogy az érdekeltet bevonásával ankét elé viszi az ügyet.

Mióta ez a részvénytársaság működik, a gyümölpálinka fogyasztása erősen esőkken, a legtöbb üzlet nem vesz a termelőtől ilyen pálinkát, mert a be- és kijelentés miatt kellemtelenségektől tart és a kiármelő nem látja be, miért kell semmiért másnak fizetni? Így nagyon fellendül a hideg uton előállított gyümölpálinka készítése. Az értékesítő rt. tele van most áruval, de nem vesznek tőle. Az árak kialakulását a kereslet és a kínálat szabályozza, ha nagy a kereslet és kevés az áru, úgy drága lesz utóbbi, ha viszont sok az áru és nincs kereslet, úgy mint most a bornál, akkor le kell menni az árral. Hogyan akar tehát a rt. jobb árakat elérni? Hiába emeli a pálinka árát, ha a fogyasztó azt so- kálja, egészen egyszerű, nem veszi, és mi haszna van az eladatlan portékából a termelőnek? Semmiféle tragikus következménye nem lesz annak, hogyha a a gyümölcs-szeszforgalmi rt. működését megszüntetik, majd az ott jól do- tált urak valahogyan csak el fognak helyezkedni, ahol a semmiért nem fog- nak 3 és fél százalékot kapni a vétel- árból; de a gyümölpálinka forgalma azonnal emelkedni fog. Semmiféle kö- vetkezménye nem lesz ennek a privile- giált vállalatnak megszüntetése. Hiányt nem pótol, kellemtelenségeket okozott az italmérőknek, — senki sem siratja. S az állam nem fog 4 millió pengő adót veszíteni.

Kérem Malosik Ferenc, a nyugdíj- egyesületünk elnökéhez.

Miután a nyugdíjgyesület irodájá- ba címzett levelemre választ nem kap- kok, valószínűleg azért, mert nem csatoltam válaszbélyegyet (amire nekem nincs fedezetem), így most a „Fogadó” szives engedelmevel megragadom az alkalmat és gratulálok mélyen tisztelt elnök urnak ahhoz, hogy sikerült oly rövid idő után a nyugdíjgyesület va- gyonával egy gyönyörű ingatlant venni. Mikor a „Fogadó” egyik számá- ban képen láttam a nyugdíjgyesület házát, örömmel állapítottam meg, hogy az elnök ur mégis csak okult a történeken és a nyugdíj vagyonát úgy kívánja gyümölszözetni, hogy az többé el ne értéktelenedjen és hogy annak hozadéka jóval nagyobb legyen mint a betéti kamat. De mint már em- litettem, levelemre választ nem kap- tam, ellenben az egyik fővárosi napi- lapban olvastam elnök urnak sorait és véleményét arról a kérdésről, hogy a mostani szomorú gazdasági helyzet miatt tartsanak-e bált vagy nem. Az igen tisztelt elnök ur amellet van, és én mint tapasztalt öreg ember is csat- lakozom véleményéhez, hogy a bált a

jótekonycélra való tekintettel és más érdekek miatt is meg kell tartani. Utóvegre mégsem ilhetünk bele a si- ralombházba. De abban a kis írásban, amit elnök ur abba az újságba írt, az is foglaltatik, hogy a vendéglős-hál jövedelméből a régi nyugdíjasokat is segítézik. Erre kívánok rátérni. Még a mult évben elnökünk örömmel köz- ölte velünk, hogy Keszev Vince ipar- testületi elnök egy nagygyűlésen be- jelentette, hogy a nyugdíjgyesületnek most már egy párezer pengőből álló rendelkezési alapja van és ebből a régi nyugdíjasokat, akik arra rászorulnak, segítéezni fogják. Rögton írtam és igazoltam, hogy arra a támogatásra nagyon is rászorulok, protektort is ke- restem kérelmem pártfogására. Kes- zey urnak is szóval említették ügye- met, de sem szóbeli, sem írásbeli vá- laszt nem kaptam, de segélyt sem. Ezek után mélyen tisztelt elnök ur, ne vegye tőlem rossz néven, ha azt a sze- rény kérdést kockáztatom meg: Kik azok az érdemes nyugdíjasok, akik ed- dig a bált jövedelemből támogatásban részesültek? Egy elaggot nyugdíjas, ki nem kap nyugdíjat.

Az Országos Vendéglős Egyesület Pomázjárás csoportja

e hó 12-én tartotta havi értekezletét, amelyen Szücs Mihály, az Országos Egyesület elnöke is megjelent és akit ez alkalommal, hogy a kartársakkal a járásban meg akar ismerkedni, K. Roth István melegen üdvözölt. A maga részéről már a közgyűlésen örö- mének adott kifejezést Szücs kartárs megválasztásakor. Az új elnökben mi a jóakaratot, a becsületes szándékot és hozzáértést becsüljük, az elődjének de- magós szónoki készsége ninesen meg, erre nincs is szükség, de meg van benne a szakmai hozzáértés, jóakarát, be- csületes szándék a szakma érdekében való munkálkodására. Szücs Mihály megköszönte a szívveljes üdvözlést. — Megígérte, hogy semmiféle nehézségtől nem fog visszariadni, ha a kartársak érdekeit kell szolgálni, csak egy kérel- me van: támogassák munkájában! Ő e tisztséget nem kereste, a kartársak egy- hangú bizalma illette a sok munkával járó elnöki székre, amelyet nem hiú- ságból foglalt el, hanem kötelességből és míg megbízatása fog tartani, min- denkor a szakmai érdekek előharcosa lesz. A lelkes eljenzések elhangzása után K. Roth István beszámolt a leg- utóbbi gyűlés óta lefolyt szakmai ese- ményekről. Bemutatta az Orsz. Vend. Egyesület körlevelét, amely intenzi- vebb munkára hívja fel a csoportot. Több elhangzott sérelem tárgyalása után Seiheszli Konrad felemlíti, hogy a főbírói hivatal a nyomorenyhító akció javára ezentül minden tánc- vagy zeneengedélyért a rendes díjakon felül még külön 40 P-t kíván beszédtetni. Rövid eszmecsere után egy bizottság küldetett, amely ebben az ügyben a fő- szolgabíró úrral a díj mérséklése miatt tárgyalni fog. Egyben elhatározatott, hogy a legközelebbi értekezlet Békás- megyeren a Miltz-féle vendéglőben,

jövő hó 9-én lesz megtartva, ezzel az értekezlet véget ért.

A Budafoki Vendéglős Ipartársulat

november hávi választmányi ülésén Hofmeiszter Kálmán elnök üdvözölte a megjelent Szücs Mihályt, aki vála- szában megköszönte a kartársaknak az előlegezett bizalmat. A kartársak- kal együtt vállaltve kíván a szakma és a kartársak érdekében működni. A Ka- maraerdőben lévő Szeretházban folyo- tatott engedély nélküli italmérés elleni panaszok és más italmérsi anomáliák tárgyalása után elnök az ülést bezárta.

Mozgókonyhára iparengedély nem adható.

A budapesti kereskedelmi és iparka- mara elvi jelentőségű döntése szerint: Az ipartörvény 39. §-ának 4. pontja szer- int az ipart üzni szándékozó tartozik megjelölni a községet, az uccát és a házszámot, ahol az ipart gyakorolni kí- vánja. A törvény végrehajtási utasítá- sának 99. §-a ugyancsak hangsúlyozza, hogy amennyiben a folyamodó képesí- téshez és engedélyhez kötött ipart szándékozik üzni, üzlethelyiségét köz- ség, ucca, házszám) pontosan megje- lölni köteles. E törvényhelyek egybe- vetéséből megállapítható az, hogy a törvényhozás engedélyhez és képesíté- shez kötött iparnak csak fix üzlethelyi- ségben való gyakorlását kívánta meg- engedni. A nem fix üzlethelyiségben gyakorlott iparok a vándoriparok, a melyekről külön rendelet intézkedik és amelyek között a vendéglős vagy büf- féipar felsorolva ninesen. Ennek követ- keztében mozgókonyhára iparengedély nem adható ki.

Nagyobb sőtészlettulajdonosok

a likőr- és pálinkaféléket többnyire hideg úton maguk állítják elő. Miután a pénzügyminiszteri 21.400—1923. évi rendelet 1. §-a azt mondja, hogy ita- lmérsi engedéllyel bíró felek saját üzle- tük részére előállíthatnak üzletük forgalmának megfelelő rum, likőr, stb. égetett és édesített szeszesitalokat, a likörgyárosok úgy értelmezik ezt a rendeletet, hogy üzlet forgalmát már meghaladja a likőrkészítés akkor, ha magánlakásokban és más üzleten kí- vül levő helyiségekben reklámcédulá- kat osztogatnak és oly színezetet ad- nak üzletüknek, mintha az likörgyár volna. Ugy értesülünk, hogy a pénz-

NÖSNER

BORNAGYKERESKEDŐ
ÉS PEZSGÓGYÁROS

EXTRA

Habzóbor

P 2.80

Rendelések:

Aut. 194-89.

Budapest V., Lípót körút 4.
Hollán ucca 2.

ügyminiszter a rendelet hatályon kívül helyezésével nem foglalkozik, hanem a líkogyárosok panaszára az említett szakaszt úgy fogja magyarázni, hogy a líkogyárosok panaszát is részben orvosolja.

A győri vendéglősök új elnöke.

A győri ipartestület vendéglősszakosztálya tisztújító gyűlést tartott, amelyen egyhanguan Meixner Mihály szállodást választották elnökké. Örökös tiszteletbeli elnök lett László József, alelnökök Bognár Mihály, Borostyán Lajos, Raduly Sándor és Wolfsbauer Jenő. Marshall Béla ipartestületi elnök köszöntötte az új tisztikart, majd Meixner elnök mondott beszédet, amelyben vázolta a teendőket.

A vendéglősök fagyalt és jegeskávák elkészítésére,

valamint vendégeik részére való kiszolgáltatására jogosultak, külön iparigazolvány váltása nélkül — a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elvi jelentőségű iparügyi állásfoglalása szerint.

Az artisták és az éttermek.

A belügyminisztériumban érdekes rendeletet hoztak, amely a színészeket és artistákat közvetlenül érinti. Még 1927-ben Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos egy rendeletet hozott, amely szerint sem kávéházban, sem vendéglőben, tehát terített asztal előtt előadást tartani nem szabad. Ez nagyon érzékenyen érintette a színészeket és az artistákat. Tomcsányi Kálmán most elkerült régi helyéről és utóda, Csátary miniszteri tanácsos, felfüggesztette ezt a rendeletet. A rendelet felfüggesztését az artistaegyesület elnöke kérte és az ő kérvényének hatása alatt a felfüggesztés most meg is történt, azonban azzal a záradékkal, hogy kávéházakban és vendéglőkben csak olyan színészek és artisták léphetnek fel, akik nincsenek máshol szerződésben. Az úgynevezett pendlizést tehát kizárja ez az újabb rendelet.

Kartársak!

Ne mérjétek Zwack Unicumja gyánant más italt! Ne töltsétek bele Zwack Unicumos üvegbe más cégtől való keserűt. Ha vendégtek Unicumot kér, ne poharazzatok neki mást, csakis a valódi Zwack-féle Unicum gyomor-erősítő likőrt.

Korlátlan italmérés a szentendrei „Dr. Vass József-inasotthonban.”

A „Fogadó” olvasótáborra igen sűrűn olvashatja, hogy az ország vendéglősei mennyire tiltakoznak a most legújabb lábrakapott ipartestületi vendéglők ellen. Még ezideig nem voltak képesek ezt az újabb s nem várt konkurenciát mely minden vendéglős élet egzisztenciájára tör, megszüntetni. De most kénytelenek vagyunk a legújabb esodabogarat olvasóinknak bemutatni.

Szentendre m. várost néhai dr. Vass József népjóléti miniszter egy róla elnevezett inasotthonnal ajándékozta meg. Az épület a városháza mellett épült és mondhatjuk, a város legszebb épülete.

Mi egy inasotthont úgy képzelünk el, hogy annak az a rendeltetése, hogy az inasok ott lakást, felügyeletet, oktatást, stb. kapnának, röviden nevelésben részesülnek. Miután úgy látszik a kis városnak nincsenek olyan inasai, akik az otthonban elhelyezést keresnének, tehát a város az épületet felparcellázta olyképpen, hogy ott a „Szent András céh”-nek (uri kaszinó) Kereskedőtestület, Move sportegyesület, Turistaegyesület, Leventecsapat és a cserkészeknek osztotta fel a helyiségeket.

Természetes, hogy a különböző egyesületek mindegyike külön-külön tartja a maga székházavatását. Az első volt a Move, most pedig november 6-án tartotta székházavatását a Kereskedők testülete, egy hétre rá pedig a „Szent András céh” fogja megtartani székházavatását és így sorrendbe mind-egyik egyesületre rá fog kerülni a sor. (Jó megy a soruk a szentendreieknek!) De hogy a vendéglősök ne azt higgyék, hogy ezen avatási bankettek egy szentendrei vendéglős szervezet fel, kénytelenek vagyunk elárulni, hogy ezen épületre Agh Sándor szentendrei fűszerkereskedő, korlátolt italmérő, 10 éves szerződést kapott, nohogy ő az egész épületben egyuttal a vendéglős is, persze minden képesítés nélkül és most van folyamatban a korlátlan italmérési engedélyének a kiadása, de addig, míg ezt kezébe kapja, addig is kap minden ilyen avatási bankettre 24 órás korlátlan italmérési engedélyt.

Eltekintve attól, hogy egyes szak-képzett vendéglősök még egy italmérési engedélyt sem képesek kapni, addig egy volt banktisztviselő, jelenleg fűszerkereskedő, már a második engedélyért folyamodik és reméljük, összeköttetései révén azt el is fogja nyerni.

Igen furesa ez az eset. A vendéglőkben és koreszmákban 18 éven aluliaknak nem szabad szeszszesített kiszolgáltatni, de a szentendrei levente, cserkész és inas otthonban mérhetnek korlátlanul.

Reméljük, hogy az erre hivatott hatóságok meg fogják találni a módját annak, hogy ezen üzletben csak szakmáját tanult és szakképzett iparosnak, miként az a törvényben is elő van írva, fognak engedélyt adni, nem pedig kontárnak.

Megemlítjük még, hogy a legutóbbi banketten nem is a munkanélküli pincérekékből vették a kisegítőket, mikép ezt minden szakember szokta, hanem három napszámos szolgált fel. De kisigényű a szentendrei közönség!

Rövid útmutatás szálló és vendéglői üzemek üzleti statisztikájának vezetésére.

(E. Müllertől, Hospes-Verlag Gstaad Svájc. Ára 1.50 frank.) Még mindig vannak szállodatulajdonosok, akik a statisztikát haszontalan játéknak tartják. De ezek száma állandóan apad, mert az a felismerés tör magának út, hogy az üzletmenet helyes megítélésére folytatólagos összehasonlítás és az üzem mindenható tényezőjének megismerésére szükség van. S dacára annak,

hogy e belátás a szállodások körében terjed, a szállodai statisztikát még mindig nagyon elhanyagolják. E jelenség oka bizonyára abban van, hogy mai napig sem praktikus tabellák, sem könnyen megérthető rövid útmutatók szállodai és vendéglői üzemek üzletstatisztikájának vezetésére nem voltak beszerezhetők. Gstaadban (Svájc) a Hospes Verlag ezért elhatározta, hogy szállodai és vendéglői üzemek részére egyszerű, rendszerű, használható külön-íves tabellákat készített s egyuttal könnyen érthető rövid útmutatást állított össze, melyeknek birtokában azután minden fogadó a fontosabb statisztikákat maga felfeketheti. A komplett statisztika-berendezésről prospektus a Hospes-Verlagnál Gstaad (Svájc) beszerezhető.

3000 méter abrosz- és szalvétakelme alkalmi áron kerül eladásra Kohn Bernát vásznaru üzletében, Budapest, Király u. 13. (Gozsdu-átjáróház, második udvar), hol ezeken kívül törülközők, törülkő, hangerlik, ágyneműek, stb. példátlanul olcsón kaphatók.

ÜZLETI HIREK

Nagytétény. Arany József a budapesti Wagner-étterem közismert főpincérje a Baross-telepi megállónál újonnan épült házában „Aranytelep” cím alatt mult hó 18-án egy csinosan berendezett vendéglőt nyitott.

Szolnok. Ivánits József balatonalmádi vendéglős bérbé vette a „Nemzeti” szálloda kávéházát és azt megfelelően átalakítva és újonnan berendezve, november elsején ünnepélyesen megnyitotta.

Vitéz Romváry Rezső kartárs Szolnokon, a Baross-utca 3. szám alatt egy modernül berendezett polgári vendéglőt nyitott. Ünnepélyes megnyitás mult hó 15-én volt.

A SZAKMA

TÁRSASÖSSZEJÖVETELET.

Vendéglősök Jóbarát szaktársasága üzsonnái:

November 19-én este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Tompa Lukácsnál (IX. Márton-utca 18).

November 21-én este 8 órakor vendéglősök vacsorája Malosik Ferencnél (VIII. Népszínház-utca 15).

November 26-án este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Mayer Istvánnál (IX. Drégely utca 7).

A „Fogadó–Magyar
Vendéglős
allandó melléklete

A KORCSMÁROS

A korcsmaiparérde-
kelt képviselő szak-
lap

Tudnivaló.

A Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Egyesülete Budapesti Korcsmárosok Szakosztálya hivatalos helyisége VI. Aradi uca II. sz. alatt van. A tagoknak minden szakmabeli ügyben díjmentesen áll rendelkezésére.

Hivatalos órák: vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Telefon: Aut. 188-98.

Az egyesület ügyésze dr. Stéger Béla ügyvéd, a hozzáforduló tagoknak naponta délután 4–6-ig díjmentesen jogi tanácsot szolgálg. Iroda: IX. Ferenc-körút 37. Telefon: J. 379–88.

Hivatalos jelentés a borpiacról október hó végéről.

A szüret legtöbb helyen befejeződött. kivéve a nagyobb szőlőuradalmakat és a tokajhegyaljai szőlőterületeket, ahol a szüret most van folyamatban. A musttermés fekvés és fajta szerint igen nagy eltéréseket mutat, 14–35 hl. között váltakozik. A mustok cukortartalma a klosterneuburgi mustmérő szerint 16–28 fok között váltakozik. A bortermés tehát úgy mennyiségileg, mint minőségileg kielégítőnek mondható.

A must ára literenkint fajták és minőség szerint 11 fillértől 50 fillérig terjed. Móri mustok iránt Ausztria, sőt Lengyelország érdeklődést mutat. Ed-digi kiszállítás 2–3 ezer hektoliter. Ó borkészlet még elég áll rendelkezésre, de kereslet nincs. Az ó bor ára literenkint, vidékenként és borfajták minősége szerint 36–80 fillér. Mustkereslet és kínálat lanyha.

Budapesti kerület. A szüret általában véve befejezést nyert. A szüreti eredmény mennyiségileg jó, a minőség a múlt évihez képest általában csökken. Vannak kivételek, hol a nagy mennyiség mellett a minőség is kiváló. A must ára literenkint 11–22 fillér. Általában cukorfokokint (klosterneuburgi) 1 fillér.

Kecskemét és környéke. A szüret befejeződött. A nyári nagy szárazság, a korán bekövetkezett fagy hátrányos ugyan a mennyiségre, mint a minőségre egyaránt. A must cukortartalma 18–26 fok. A mustért a szüret végefélé már csak 6–7-tized fillért fizettek cukorfokokint.

Szegedi kerület. A szüret legtöbb helyen befejeződött. A must minősége 21–26 klosterneuburgi cukorfok. A must iránti kereslet gyenge volt; literenkint kisebb-nagyobb tételekben 16–22 fillért fizettek, de a termelt mustmennyiségnek 90%-a eladatlanul maradt. Ó-borok iránt kereslet alig van. Mallingand-fokokint 3–4 fillért fizettek, amely összeg vidékenként és mi-

nőség szerint 36–50 fillér literenkint árnak felel meg.

Veszprémi kerület. A szüret nagy részben már befejeződött. A minőség jónak mondható. Az idejében szüretelt mustok borvidékek szerint 18–24, a móri hegyi szőlőkben 22–26, sőt egyes helyeken és fekvésekben ezt is meghaladó (klosterneuburgi) cukorfokot mutattak. A mustárak a neszmei, balatoni borvidékeken 25–50 fillér. A Mór és somlyói borvidékeken 40–60, az utóbbinál 70 fillérig terjed. Az ó-borárakban változás nincs. Kereslet az új-borok iránt kissé fokozódik.

Pécsi kerület. A szüret eredményével a gazdák általában meg vannak elégedve. Az új-bor szesztartalma a fekvés, művelés, szüretelési idő és fajták szerint 9.5–15 Mallingandfok. Korcsmárosok elsősorban új-borokat 40–50, gyengébb új-borokat 30–40, gyenge tömeg új-borokat 18–20 fillérért vásároltak literenkint.

Miskolci kerület. A nagyobb szőlőuradalmakban a szüret még folyamatban van. Az utóbb szüretelések mustjainak cukortartalma mindenütt 20 klosterneuburgi fokot felül van, illetve a 22 és 25 fok közötti mustok is előfordulnak. Nagy átlagban úgy a minőség, mint a mennyiség jó közepesnek mondható, a mustok ára literenkint minőség szerint 15–25 fillér. A leginkább kialakult ár azonban 18–20 fillér. Borszóló ára kilogrammonként 10–15 fillér. Történekm cukorfok szerinti eladások és pedig leginkább azon az alapon, hogy egy klosterneuburgi fok 1 fillér, ó-borok ára változatlanul alacsony. Mallingandfokokint 2–3 fillér, amely 18–40 fillér literenkint árnak felel meg.

Eger és vidéke. A szüret általánosan befejezést nyert. A must cukortartalma 17–22 fok volt, a klosterneuburgi mustmérővel, tehát a minőség elég jó. Igen kis mennyiségben vettek helybeli borkereskedők cukorfokokint 1–1.2 fillérért. Ó-borkészlet még elég nagy, de kereslet nincsen. Helybeli fogyasztásra vett ó-borok ára 40–80 fillér minőségre szerint.

Tarcal és Tokajhegyalja. A szüret mult hó 20-án indult meg és a mai napig szüret mustok 22–28 fokosak klosterneuburgi mustmérő szerint. (Aszerint, hogy több vagy kevesebb aszút szedtek le a fűrtökről.) Az új mustárakról nem igen hallani. Állítólag egy eladás 35 fillérével történt volna. Egy putnyon aszuért 40 pengő körül számítanak, mert a régi tapasztalatok szerint, egy putnyon aszu 100 liter must árának felel meg.

Soproni kerület. A szüret még folyamatban van. A mennyiség a szőlő rothadása mérvéhez képest a községek és egyes szőlőgazdák szerint is nagyon változó. A minőség szintén igen vál-

tozó; nagy átlagban 18–20 klosterneuburgi cukorfokot mutat; akadnak azonban Sopronban egyes gazdáinál, ahol 22–24, sőt 26 fokos mustok is vannak. A must ára igen változó. Sopronban 18–20 fokos körülbelül 5000 hl-nyi must 14–20 filléres árban kelt el, addig Győr és Vas vármegye egyes részeiben, habár nem nagy tételekről van szó, 30–40 filléres árban eszerült gazdát.

Tapolcai kerület. Rothadás miatt a mennyiség ugyan 20–40%-kal kevesebb lett, de a terméseredmény így is jó. A minőség nagyon változó, de általában jó, sőt a badaesonyi vidéken gyakran kiváló. A badaesonyi borvidéken a mustok cukortartalma 17–25 százalék, a borok között nagyobb mennyiségű nehezebb édes és édeskés zamatu minőség van. Balatonmélteki borvidéken a borok szesztartalma 11–12% átlagosan, de nem ritka az ennél magasabb foku bor sem. Belső Somogyban és belső Zalában a borok átlagosan 8–12% szesztartalommal bírnak. Ausztria és Burgenland felé teherautókon és szekérrakományként van némi forgalom és a jobb új-borokért 45–70 fillért fizetnek Badaesony környékén. Tömegborok 18–26 filléres áron kelték a heti forgalomban. Októberi mustárak: cukorfokokint 0.6–2.5 fillér, ami literenkint 10–62.5 filléres árnak felel meg.

Nyíregyháza kerület. Mennyiségileg a termés jó; a minőség azonban igen változó: 16–24 klosterneuburgi cukorfok. A későn szüretelt Ezre-jó, Rizling, Kadarka érték el 24 cukorfokot, átlag ez is 19–22 fok volt. A mustok 0.5–0.8 fillér cukorfok alappal kelték el, másutt literenkint 12–21 fillérral. Új borra bár inkább a kereskedő, egyelőre azonban ezert csupán 1.2–1.5 fillért ígér Mallingand-fokokint.

A Borászati Lapok írja: A vendéglői és keresmai fogyasztás is meglehetősen lecsökkent. Annál nagyobb azonban a termelőknél a fogyasztás és a vidék helyi fogyasztása. Mult számban jelzett nagyobb kivitelt tárgyalások tovább folynak, de még eddig nem fejeződtek be. A nagykereskedelemben elkt Bácsalmáson 400 hl, 1.3 fokokint limittel az termelő pince. Alsódabason 1000 hl, 11.5–12 zöldfehér áru kényszereladást folytán erősen nyomott áron kelt el, Izsákon seprősen néhány 100 hl, kelt el 23 fillérért, míg 1500 hl, pusztamérgesi áru állítólag 35 fillérért eszerült gazdát belföldi piacon. Csongrádon 1.4 alapon vásárolják a kadarkát, míg Hajóson 1.3 alapon.

A szerkesztésért felelős:

Pósch Gyula, kiadó.

Segédszerkesztő: Fekete Gyula.

Merkantil-nyomda, Hunyadi uca 46
(Havas Ödön).

A gombák konzerválása.

A gombák konzerválásának módjai: 1. aszalás; 2. a gombapor készítése; 3. besózás; 4. ecetben való eltevés; 5. olajban való eltevés; 6. gombából készült ételek befőzése; 7. gombakivonat készítése; 8. füstölés.

1. Aszalni csak olyan ehető gombákat érdemes, amelyek eléggé hússak. A sok vizet tartalmazó Boletusokból (Boletus granulatus és B. bovinus) készítsünk inkább gombakivonatot.

A gombákat, anélkül, hogy megmosnók, tisztítsuk meg gondosan, a feregjárta helyeket dobjuk el. Szeleteljük fel a gombákat, a szeleteket teregessük szét vékony deszkán, úgyhogy egymáson ne feküdjenek. Legizletesebb marad a gomba, ha szellős helyen, árnyékban aszaljuk. Ha a nap nem tűz erősen, napon is száríthatjuk. Napsütés hiányában tűzhely felett szárítunk. Szárítás közben a gombaszeleteket többször megforgatjuk. Az aszalás addig tartson, amíg a gombaszeletek könnyen törnek. A jól megaszalt gomba súlya állandó marad. A már száraz szeleteket papírzacskóba, kemény papírosból készült dobozba vagy eszerpedénybe helyezzük. A deszkán maradt törmelék, amely sok elhalt nyüvet is tartalmaz, nem szabad a tartóba szórunk. Az aszalt gombát száraz helyen kell tartanunk és időnként utána kell néznünk, nem nyirkosodik-e. Ez esetben az aszalást folytatjuk.

Azok, akik az aszalást nagyban űzik, a deszkának egész sorát illesztik egymás fölé, hogy kényelmesen kezelhető és hordozható szárító berendezéssel a gombáknak nagyobb mennyiségét aszalhassák.

A különböző gombafajokat külön-külön kell aszalni.

Szokták a szeleteket vagy kis gombákat egészben zsinórra fűzve aszalni napon vagy tűzhely felett.

2. A gombapor az aszalt gombából készül, ha azt megőröljük vagy mozsárban összetörjük. Megszitálás után jól záródó, szűknyakú üvegbe szórjuk. Időnként az üveget megrázzuk. Ha a por összeragad, az annak a jele, hogy nedvességet szívott magába. Ebben az esetben újból kell szárítani. Többféle gombafaj porát is össze lehet keverni, ez ízlés dolga. A gombapor kitűnő ízesítő szer, teszük levesbe, mártásba. Elegendő belőle egy kanálnyi mennyiség.

3. A besózott gomba készítése igen egyszerű. A gombát előbb meleg helyen tartjuk, hogy fölösleges nedvességét elveszítse, azután üvegedénybe rakjuk, melynek fenekére sót szórunk. A gombarétegre ismét sót és erre újra gombát teszünk. A sóréteg változik a gombaréteggel az edény száráig, melyet pergamentpapirossal lekötünk. Használat előtt a gombából kiátatjuk a sót. A besózott gombát hűvös helyen kell tartani.

4. Az ecetes gomba elkészítéséhez borecetet használunk, melyet előbb felforralunk s azután öntjük a főtt vagy nyers gombára. Az ecetbe fűszert is szoktak tenni (bors, kömény, babér, stb.). Az ecetes gombát jól záródó üvegbe helyezzzük. Ha idővel az ecet megzavarosodna, ekkor leöntjük és új forralt ecettel eszereljük ki. Leginkább a

riziket (Lactarius deliciosus) szokták ecetbe tenni.

5. Ha az olajbogyó olajában (Oliva olajba) akarjuk a gombát konzerválni, akkor az edénybe helyezett gombára ráöntjük az olajat, az így megtöltött edényt hideg vízbe állítjuk, melyet forrásig felmélítünk. 20 percig tartó főzés után az edényt kiemeljük a vízből és jól lezárjuk.

6. A kész gombaételek befőzése úgy történik, mint a gyümölcs és húsfélék befőzése. A befőttes edényeknek gummigyűrűvel és rugózárszerkezettel kell légmentesen záródnunk. Ügyelni kell arra, hogy csak olyan gombaételet főzzünk be, amelyben nincs tej, tejjel, liszt vagy tojás. Ezeket a kellekét utólagosan kell a felszolgáló ételbe tenni. Ha a befőttes edény felede könnyen leemelhető, ez azt jelenti, hogy a befőzés nem sikerült. Az ilyen edény tartalmát nem tanácsos étkezésre felhasználni.

7. Gombakivonat. A frissen szedett gombákat besózuk és négyórát ál-

lás után fakanállal szétnyomkodjuk. Ezt a pépet két napig állani hagyjuk, közben azonban többször jól megkavarjuk. Ezekután lassan főzzük, anélkül, hogy a péphez vizet adnánk. Főzés közben a gomba levét ereszt, melyet váson szűrőn átbocsátunk. Ezt a tisztá levét addig főzzük, míg az olyan sűrű nem lesz, mint a szirup. Szokták a péphez — főzés előtt — borsot, borecetet vagy más fűszert is tenni. A kész gombakivonat jól záródó edényben, hűvös helyen tartandó. Gombakivonat készíthető mindenféle ehető gombából, de legjobban használható a leves- és ize-sőbb gombák.

A jó gombakivonat ételek fűszerezésére nagyon alkalmas. Elegendő belőle 1—2 kanálnyi mennyiség.

8. A besózott gombát meg is lehet füstölni. A megfüstölt gombát összepréselik. Az így elkészített gomba olyan, mint a füstölthús. Istvánffy szerint Svédországban szokásos ez az eljárás.

Az új (módosított) bortörvény végrehajtási rendelete

102. §. Pénzügyi közegek ellenőrző tevékenysége.

A jövődeki ellenőrzés és felügyelet alatt álló felelő a jelen rendelet 99. §-ában meghatározott ellenőrzési teendőket az arra illetékes pénzügyi hatóságok, illetve közegek is kötelesek gyakorolni és gyanús esetben kötelesek erről a jelen rendelet 97. §-ában megjelölt I. fokú rendőrhatalóságot haladéknélkül értesíteni.

105. §. Vegykísérleti állomások ellenőrző tevékenysége.

Ha az állami vegykísérleti állomások a magánfelek vagy a hatóságok részére bármely célból végzett borvizsgálatok alkalmával azt észlelnék, hogy a megvizsgált ital a Bt. vagy a Bt. n. rendelkezéseibe ütköző módon állított elő, kötelesek erről a jelen rendelet 97. §-ában megjelölt I. fokú rendőrhatalóságot haladéknélkül értesíteni.

Ha az I. fokú rendőrhatalóság, a jelen rendelet 100. §-a alapján tartott helyszíni ellenőrzési szemlénél, a megvizsgált italok azonnali vegyelemzését szükségesnek és fontosnak találja, jogosítja van a vizsgálat helyéhez legközelebbi vegykísérleti állomások valamelyikét, egy vegyszeti kiegészítő bíró közegének kiküldése iránt távirat vagy távbeszélő útján is megkeresni. A vegykísérleti állomás e megkeresésnek haladéktalanul eleget tenni köteles.

Az I. fokú rendőrhatalóságok által e célra azidőszent a következő vegykísérleti állomások vezethők igénybe: M. kir. Szőlő- és Borgazdasági Központi Kísérleti Állomás (Budapest, II. ker., Hermann Ottó út 15. sz.), a M. kir. Országos Chemiai Intézet Budapestben s a M. kir. Vegykísérleti Állomások, Magyaróvárt, Keszthelyen és Debrecenben.

104. §. Közlekedési vállalatok adatszolgáltatási kötelezettsége.

Az eljáró rendőrhatalóságok, valamint a földművelésügyi miniszter által a Bt. 52. §-a alapján kiküldött hatósági közegek jogosítva vannak az ellenőrzés érdekében a közlekedési vállalatok (vasút, hajó, posta) állomásoitól adatokat szerezni arra nézve, hogy az illető állomásra kinek a címe, mikor, honnan és mennyi bor, must (mustkészítmény), törkölybor, borpárlat, pezsgő, habzóbor, szőlőcefre, borseprő, esetleg menyői cukor, mazsolaszőlő, ipari szesz vagy borkezelésnél tiltott más anyag érkezett.

A Bt. 52. §-a értelmében a közlekedési vállalatok állomásai kötelesek az erre vonatkozó adatokat a megkereső I. fokú rendőrhatalóságok és az említett hatósági ellenőrző közegek részére mindenkor pontosan kiszolgáltatni.

A postától kívánt adatok kiszolgáltatása iránt nem a postahivatalokat, hanem az illetékes kerületi posta- és távirdaigazgatóságok kell megkeresni. Ha azonban a szükséges adatok beszerzésének késedelmé az eljárás sikerét veszélyeztetné, úgy az I. fokú rendőrhatalóság végzésére vagy a földművelésügyi miniszter nyílt rendeletével ellátott pincfelügyelő indokolt kérelmére, a postahivatal a kért adatokat rövid úton is közölni köteles.

105. §. A helyszíni ellenőrzési szemle.

Az I. fokú rendőrhatalóságnak a helyszíni ellenőrzési szemléket lehetőleg vagy egy pincfelügyelő vagy az illetékes borellenőrző bizottság elnöke, illetőleg egy tagja jelenlétében kell megantantatni. Ha ilyen szakközeg nem állhatna kellő időben a rendőrhatalóság rendelkezésére, úgy ezeket egy közösi előjárásági tag vagy egy borhoz értő egyén is helyettesítheti.

A helyszíni ellenőrzési szemlék fogantató rendőrhatalóságok, illetve hatósági közegek jogosítva vannak arra,

hogya a fél előzetes értesítése nélkül annak pincejébe, raktárába vagy más üzleti helyiségeibe — szükség esetén a lakásába vagy arra a helyre, ahol a tiltott eseményt elkövetett vagy annak elkövetése feltételezhető — bemehessenek, oda magunkkal hivatalos titoktartásra kötelezett szakértőket is beviessenek, ott hivatalos helyszíni ellenőrzési szemlélt is tarthassanak, a jelen rendelet 2., 9., 22., 28., 29., 36., 47. és 70. §-ai értelmében vezetendő nyilvántartásokat, továbbá az illető fél egyéb üzleti könyveit, számadásait, leveleit stb. hivatalos titoktartás kötelezettsége mellett átnevezhessék, a Bt.-be és a Bt. n.-be ütköző kihágás alapos gyanúja esetén azokból hiteles kivonatokat vagy azokról hiteles másolatokat készíthessenek, a gyanús italokból és ott talált egyéb anyagokból a jelen rendelet 100. §-ában előírt módon és mennyiségben mintát vehessenek és általában mindazon körülményeket vizsgálhat tárgyává tehessenek, amelyek a gyanú vagy a panasz igazolására és megerősítésére, illetve annak elosztására alapul szolgálhatnak.

Ha a helyszíni ellenőrzési szemle folyamán arra vonatkozólag merülne fel gyanú, hogy valamely ital elnevezése nem felel meg a törvény vagy a jelen rendelet által előírt feltételeknek, a gyanús ital tulajdonosát (birtokosát, birtalóját) már a helyszíni szemle alkalmával fel kell hívni annak igazolására, hogy mikor, kitől és hol szerezte be a kérdéses italt? Ha pedig a jelen rendelet 36. §-ában előírt származási bizonyítvány bemutatására érdekellet már a helyszíni ellenőrzési szemle alkalmával kötelezni kell.

A helyszíni ellenőrzési szemlék megtartásánál mindenkor kellő körülményekkel, feltűnésmentesen, óvatosan és tapintatosan kell eljárni, egyrészt azért, hogy az érdekelteket a tervezett helyszíni szemlékről előzetesen tudomást ne szerezhessenek, s ezáltal annak sikerét ne hátráltassák meg, másrészt pedig azért, hogy senki alapvetően ne legyen sértődött.

Ha a helyszíni ellenőrzési szemle alkalmával az eljáró rendőrhatalóság vagy hatósági közeg csak kisebb mulasztásokat észlel, úgy a közszolgálati alkalmazottaknak a felekkel szemben való magatartása tárgyában kiadott 7819—1924. M. E. rendelet idevonatkozó rendelkezései alapján az első esetben, lehetőleg figyelmeztetéssel és oktatással igyekezzen a feleket ezen kisebb jogszabálysértésektől visszatartani, s csak a rosszhiszeműség vagy ismétlődés esetén indítsák meg fél ellen a kihágási eljárást.

Ha valaki ellen a Bt.-be vagy a Bt. n.-be ütköző kihágás elkövetése miatt feljelentés tétetik és a feljelentés megbízhatónak, vagy a gyanú alaposnak látszik, úgyszintén a jelen rendelet 102. és 103. §-ában említett hatósági megkeresés esetén, az I. fokú rendőrhatalóság köteles a gyanúsítottnál a helyszíni ellenőrzési szemlélt megtartani.

Mint ahogy a Bt.-be és a Bt. n.-be ütköző kihágások hivatalból üldözendők, a feljelentés visszavonásának nincsen joghatálya.

106. §. Az eljárás tárgyát képező hamisított italok és a hamisításra felhasznált anyagok zár alá vétele.

Amennyiben az I. fokú rendőrhatalóság

a helyszíni ellenőrzési szemle alkalmával az eljárás tárgyát képező italoknak hamisított voltát vagy azoknak a Bt.-ben, a Bt. n.-ben vagy a jelen rendeletben tiltott módon történt előállítását vagy forgalombahozatalát kétségtelenül megállapítja (pl. tettenérés vagy a fél beismerése alapján, stb.), köteles azokat azonnal hatósági zár alá venni.

Amennyiben az ellenőrzési szemlélt a pincefelügyelő az I. fokú rendőrhatalóság közbenjárta nélkül fogatosítja, a kétségtelenül hamisított vagy a törvény rendelkezései értelmében forgalomba nem hozható italok mennyiségét, minőségét, tartályuk liter számának, jelzésének és elhelyezésének pontos leírásával jegyzőkönyvbe foglalni, a tartályokat hivatalos peesétjével lezárni és eljárásáról, a jegyzőkönyv esatolása mellett az I. fokú rendőrhatalóságnak azonnal jelentést tenni köteles.

Az I. fokú rendőrhatalóság a pincefelügyelő vonatkozó jelentésének beérkezésétől számított 48 órán belül a lepeesételt italoknak zár alá vételét fogatosítani köteles.

Amennyiben az eljárás tárgyát képező italoknak hamisított volta a helyszíni ellenőrzési szemle alkalmával minden kétséget kizáró módon nem volna megállapítható, úgy a mintavétel eszközlő pincefelügyelő azokat a fél rendelkezése alatt hagyja, azzal a figyelmeztetéssel, hogy amennyiben az azokból vett mintákat a borvizsgáló szakértő bizottság hamisított itálnak nyilvánítaná, köteles lesz az időközben esetleg forgalomba hozott vagy másként felhasznált ital értékét a Bt. 49. §-ában meghatározott célra megteríteni.

A hatósági zár alá vételt ilyen esetben az I. fokú rendőrhatalóság a borvizsgáló szakértő bizottság vonatkozó szakvéleményének beérkezése előtt nem

fogatosíthatja. Ha azonban a borvizsgáló szakértő bizottság az eljárás tárgyát képező italokból vett mintákat szakvéleményében hamisítotttnak nyilvánítja, az I. fokú rendőrhatalóság a szakvélemény kézhezvételétől számított 48 órán belül köteles az italoknak hatósági zár alá vételét írásbeli végzéssel elrendelni. Ha ezek az italok már nem volnának fentalálhatók, meg kell állapítani a hiányzó mennyiséget, továbbá azt, hogy ezen mennyiség mily célra használtatott fel.

(Folytatjuk).

A hatvani járás főszabirájától.
1316. kih. 1929. szám.

K i v o n a t.

Özv. Nagy Jánosné és Sulyok Klára tari lakosok borhamisítási kihágási ügyében 1316 kih. 1929. szám alatt hozott jogerős ítéletről.

Özv. Nagy Jánosné tari lakost azért, mert Tar községben, mint szövetkezeti üzletvezető 1929 október 26-án a bor tartályainak kötelező megjelölését, valamint az általa ideiglenesen alkalmazott Sulyok Klára köteles ellenőrzését, mint a felügyelettel felelős üzletvezető, elmulasztotta, az 1924:IX. tc. 44. § 1. pontja, illetve a 42. § 1. pontja alapján az 1879:XL. tc. 21. §-ának alkalmazásával 2 napi elzárást helyettesítő 15 pengő pénzbüntetés megfizetésére ítéltm. Sulyok Klára tari lakos, fiatalokú terhelte pedig azért, mert ugyanakkor és ugyanott a vendégek részére szódavizet hamisított bort készített, a Rbsz. 33. és 17. §-ai alapján dorgálásra ítéltm.

Köteleztem őket az eljárási költségek megfizetésére, továbbá az ítélet rövid kivonatának a „Fogadó-Magyar vendéglátás” című szaklapban költésükre való egyszeri közzétételét elrendeltem.

Hatvan, 1930 október 22-én.

Olvashatatlan

P. H. th. főszolgabíró.

Vendéglősök, Korcsmárosok,

Kávésok és Italmérők

figyelmébe!

Már kötelező is a kifüggesztése az 1929. évi X. t.-c. alapján készült

Uj Borfőrvény-kivonat plakátja drb.-ja **90 fill.**

Legalább 20 darab vételnél darabja 80 fillér.

A korcsmal hitel elfőrléséről szóló plakát „ **60 fill.**

(Kifüggesztése kötelező minden helyiségben.)

Padlóra köpni filós plakát „ **40 fill.**

Éneklés és larmázás hatóságilag tiltva

van plakátja „ **40 fill.**

Fiatalkorúak szesztilalmáról (1927. évi

XXXIII. t.-c.) szóló plakát „ **40 fill.**

Káromkodás, irágár beszéd filós plakát „ **40 fill.**

Vidéki rendelésnél a plakátok — a portókötség

miatt — darabonként 10 fillérrel drágábbak.

Az összes plakátok kemény papíron vagy papendek-

lin kaszirova vannak. — Kapható a „Fogadó-Magyar

Vendéglós” kiadóhivatalában Budapest, VI. Aradi

utca II. szám.

Ajánlatos a plakátok árát akár levélbélyegekből,

8-as és 16 filléres címletekben előre beküldeni, mi-

után az utánvét mellett küldésnél igen nagy a

portókötség.